

פרשת תוריע - שישי

^(ל) וידבר יהוה אל־משה

ואל־אהרן לאמר:

^(מ) כי תבאו אל־ארץ כנען

אשר אני נתן לכם לארצה

ונתתי נגוע צרעת בבית ארץ

הזאת:

^(נ) ונתתי נגוע צרעת: בשורה היא להם, שהנגעים באים

עליהם, לפי שהטמינו אמורים מטמוניות של זהב בקירות

בתיכם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל־ידי הנגוע

נותץ הבית ומצאץ:

^(ז) ובא אשר־לו הבית והגיד

לבתו לאמר כנגע נראה לי

בבית:

^(ח) ונגע נראה לי בבית: (נגעים פ"ה, ת"ח) אפלו תלמיד תכם

שיודע שהוא נגע ודא, לא יפסק דבר ברור לו־מר: נגע נראה

לי, אלא: "כנגע נראה לי":

^(ט) וצוה הכהן ופנו את־הבית

בטָרם יבא הכהן לראות

את־הנגע ולא יטמא כל־

אשר בבית ואחר כן יבא

הכהן לראות את־הבית:

^(י) בטָרם יבא הכהן וכו': שכל

זמן שאין כהן נזקק לו, אין שם תורת טמאה. ולא יטמא כל־

אשר בבית: (ת"ח) שאם לא פנהו ויבא הכהן ויראה הנגע,

נזקק להסגר וכל מה שבתוכו יטמא. ועל מה חסה תורה?

אם על כלי שטף – יטבילם ויטהרו, ואם על אכלין ומשקין,

יאכלם במי טמאתו. הא לא חסה תורה, אלא על כלי חרס,

שאין להם טהרה במקנה:

^(יא) וראה את־הנגע והנה הנגע

בקירת הבית שְקַעְרוּרַת

יִרְקַקְתָּ אוֹ אֶדְמַדְמַת

וּמִרְאִיתוֹ שֶׁפָּל מִן־הַקִּיר:

^(יב) שְקַעְרוּרַת: (ט"ח) שוקעות במראיהן:

^(יג) ויבא הכהן מן־הבית

אל־פתח הבית והסגיר

את־הבית לשבעת ימים:

^(יד) וישב הכהן ביום השביעי

וראה והנה פִּשָּׁה הִנֵּנִי

בקירת הבית:

^(טו) וצוה הכהן וחלצו את־

האבנים אשר בהן הִנֵּנִי

והשליכו אתהן אל־מחוז

לעיר אל־מקום טמא:

^(טז) וחלצו את־האבנים: כתרגומו: וישלפון, ויטלו משם,

כמו: "וחלצה וצלו", לשון הסרה. אל־מקום טמא: (ט"ח)

מקום שאין טהרות משתמשות שם. למדך הכתוב, שהאבנים

הללו מטמאות מקומן בעודן בו:

^(יז) ואת־הבית יקצַע מבית

סביב ושפכו את־העפר

אשר חצו אל־מחוז לעיר

אל־מקום טמא:

^(יח) יקצַע: (דריש"י בלש"י) ובלשון

מפפנים. סביב: סביבות הנגע

שילוף הטח שסביב אבני הנגע.

^(יט) ולקחו אבנים אחרות

והביאו אל־פתח האבנים

ועפר אחר יקח ויטח את־

הבית:

^(כ) ואם־ישוב הנגע ופרכה

בבית אחר חלוץ את־

האבנים ואחרי הקצות את־

הבית ואחרי הטוח:

^(כא) הקצות: לשון העשות, וכן הטוח, אבל "חלוץ את־

האבנים" מוסב הלשון על האדם שחלצן, והוא משקל לשון

כבר, כמו "כפר", דבר'. ואם ישוב הנגע וגו': (ט"ח) חור, חור

בו ביום, יהא טמא? תלמוד לומר: "ושב הכהן". "ואם ישוב".

מה 'שביח' האמרה להלן לסוף שבוע, אף 'שביח' האמרה

כאן בסוף שבוע:

^(כב) ויבא הכהן ויראה והנה

פִּשָּׁה הִנֵּנִי בבית צרעת

ממארת הוא בבית טמא

הוא:

^(כג) ויבא הכהן ויראה והנה פשה: יכול, לא יהא החור

ונאמר: "צרעת ממארת" בבגדים: מה להלן, טמא את החור

אף על־פי שאינו פושה, אף כאן טמא את החור אף על־

פי שאינו פושה. אם־כן, מה תלמוד לומר: "הנה פשה"?

אין כאן מקומו של מקרא זה, אלא "ונתץ את־הבית" היה לו

לכתב אחר: "ואם־ישוב הנגע" . וראה והנה פשה" הא, לא

בא ללמד, אלא נגע העומד בעיניו בשבוע ראשון ובא בסוף

שבוע שני ומצאו פושה, שלא ראשון בשבוע הראשון כלום

בעמד בעיניו בשבוע ראשון. ולמדך כאן בפסוק זה, שאינו

מדבר אלא בעומד בראשון ופשה בשני. ומה יעשה לו?

יכול, ותצניו כמו שסמך לו: "ונתץ את־הבית"? תלמוד לומר:

"ושב הכהן", "ובא הכהן", ללמד ביאה משיבה; מה שיבה

חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע, אף ביאה חולץ וקוצה וטח

ונותן לו שבוע, ואם חור, נותץ, לא חור, טהור (ט"ח). ומנין

שאם עמד בזה וצוה חולץ וקוצה וטח? ונותן לו שבוע?

תלמוד לומר: "ובא", "ואם בא יבא", במה הכתוב מדבר?

אם בפושה בראשון, הרי כבר אמור, אם בפושה בשני, הרי

כבר שבא בסוף שבוע ראשון ובא, "ואם בא יבא", אלא

הנה לא־פשה, זה העומד מה יעשה לו? יכול, ופטר ויגלו,

כמו שכתוב כאן: "טהר הכהן את־הבית"? תלמוד לומר:

"כי נרפא הנגע", לא טהרתי אלא את הרפוי מה יעשה לו?

'ביאה' אמרה למעלה ו'ביאה' אמרה למטה: מה בעליונה

חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע דגמר לה והו שיבה, זהו

ביאה', אף בתחתונה, כך וכוכדאיתא בתורת כהנים'. גמרו

של דבר: אין נתיצה, אלא כנגע החור אחר חליצה וקצוי

וטיחה, ואין החור צריך פשיון. וסדר המקראות כך הוא:

"ואם־ישוב", "ונתץ", "והבא אל־הבית", "הקצו את־הבית",

שנותן לו שבוע שני להסגור, ובסוף שבוע שני להסגור בא

וראהו שפשה, ומה יעשה לו? חולץ וקוצה וטח ונותן לו

שבוע. חור – נותץ, לא חור – טעון צפרים, שאין בנגעים

יותר משלשה שבועות:

^(כד) ונתין את־הבית את־

אבניו ואת־עציו ואת כל־

עפר הבית והוציא אל־

מחוז לעיר אל־מקום טמא:

^(כה) ויהבא אל־הבית כל־

ימי הסגיר אותו יטמא עד־

הערב:

^(כז) כל־ימי הסגיר אתו: (ט"ח) ולא ימים שקלף 3 תלמוד

לומר: "כל־ימי". טמא עד־הערב: (ט"ח) מלמד, שאין מטמא

בגדים. יכול, אפלו שקה בכדי אכילת פרס? תלמוד לומר:

"והאכל בבית יכבס את־בגדיו". אין לי אלא אוכל, שוכב

מנין? תלמוד לומר "והשכב". אין לי אלא אוכל ושוכב, לא

אוכל ולא שוכב מנין? תלמוד לומר: "יכבס", "יכבס", רבה.

אם־כן למה נאמר: "אכל ושכב"? לתן שעור לשוכב כדי

אכילת פרס (ברכות א):

^(כח) והשכב בבית יכבס את־

בגדיו והאכל בבית יכבס

את־בגדיו:

^(כט) ואם־בא יבא הכהן ויראה

והנה לא־פשה הנגע בבית

אחרי הטח את־הבית וטהר

הכהן את־הבית כי נרפא

הנגע:

^(ל) ואם־בא יבא: לסוף שבוע שני. וראה והנה לא־פשה:

מקרא זה בא ללמד בעומד בעיניו בראשון ובשני, מה יעשה

לו? יכול, וטהרו, כמשמעו של מקרא: "וטהר הכהן את

הבית"? תלמוד לומר: "כי נרפא הנגע", לא טהרתי אלא

את הרפוי, ואין רפוי אלא הבית שהקצה והוטח, ולא חור

הנגע, אבל זה, טעון חליצה וקצוי וטיחה ושבוע שלישי.

וכן המקרא נדרש: "ואם־בא יבא", בשני "וראה והנה לא־

פשה", וטיחנו, ואין טיחה בלא חלוץ וקצוי: "ואחרי הטוח

את־הבית וטהר הכהן את־הבית", אם לא חור לסוף השבוע,

"כי נרפא הנגע", ואם חור, כבר פרש על החור, שטעון

נתיצה:

^(לא) ולקח לחטא את־הבית

שתי צפרים ועין ארו ושני

תולעת ואוב:

^(לב) ושהט את־הצפר האחת

אל־כל־חרש על־מים חיים:

^(לג) ולקח את־עין־הארו ואת־

האוב ואת | שני התולעת

ואת הצפר החדה וטבל

אותם בדם הצפר השחוטא

ובמים חיים והזה אל־

הבית שבע פעמים:

^(לד) ויחטא את־הבית בדם

הצפור ובמים חיים ובצפר

החדה ובגין הארו ובאוב

ובשני התולעת:

^(לה) ושלח את־הצפר החדה

אל־מחוז לעיר אל־פני

השדה וכפר על־הבית

וטהר:

^(לז) זאת התורה לכל־נגע

הצרעת ולנתק:

^(לח) ולצרעת הסגד ולבית:

^(לח) ולשאת ולספחת

ולבהרת:

^(לח) להורית ביום הטמא וביום

הטהר זאת תורת הצרעת:

^(ט) להורית ביום הטמא וגו': איזה

יום מטהרו ואזה יום מטמאו:

^(מ) וידבר יהוה אל־משה

ואל־אהרן לאמר:

^(כ) דברו אל־בני ישראל

ואמרתם אליהם איש איש

כי יהיה זב מבשרו וזבו

טמא הוא:

^(כא) כי יהיה זב: יכול, זב מכל מקום יהא טמא? תלמוד

לומר: "מבשרו", ולא כל בשרו (נדה מ) אחר שחלק

הכתוב בין בשר לבשר וזכתי לדון טמא בזב וטמא בזבה:

מה זבה מקום שהיא מטמאה טמאה מזה, נדה. וטמא

טמא, חמורה, זבה, אף הזב מקום שטמא טמא קלה,

קרי, מטמא טמאה חמורה, זבה. וזבו טמא: (ט"ח) למד על

הטפה שהיא מטמאה, זזב, דומה למי בצק של שעורין

ודחוי, ודומה להלן ביצה המזוהת

ביצה שאינה מזוהת:

^(כב) וזאת תהיה טמאתו בזבו

ורר בשרו את־זבו אוֹ

החתים בשרו מזוב טמאתו

הוא:

^(כג) רר: לשון ריר שזב את בשרו. את־זבו: כמו ריר שיצא

צלו. אוֹ־חתים: שייצא עב וסותם את פי האמה ונסתם

בשרו מטפת זזבו; זהו פשוטו. ומדרשו: מנה הכתוב הראשון

ראיות שמים, וקראו "טמא", שנאמר: "זב מבשרו זזבו

טמא הוא", ומנה הכתוב השני ראיות שלש וקראו "טמא",

שנאמר: "טמאתו בזבו, רר בשרו את־זבו אוֹ־חתים בשרו

מזוב, טמאתו הוא", הא כיצד? שמים לטמאה והשלישית

מזיקמתו לקרבן:

^(כד) כל־המשכב אשר יגע במשכבו

עליו הוב יטמא וכל־הכלי

אשר־ישב עליו יטמא:

^(כה) כל־המשכב: הראוי למשכב. יכול, אפלו מיוחד למלאכה

אחרת? תלמוד לומר: "אשר ישכב", 'אשר שכב' לא נאמר,

אלא: "אשר ישכב", המיוחד תמיד לקו, יצא זה שאומרים

לו: "עמד ונעשה מלאכתנו". אשר־ישב: 'שכיב' לא נאמר,

אלא: "אשר־ישב עליו", הזב, במיוחד תמיד לקו:

^(כז) ואיש אשר יגע במשכבו

יכבס בגדיו ורחין במים

וטמא עד־הערב:

^(כח) וכי־ירק הוב בטהור יכבס

בגדיו ורחין במים וטמא

עד־הערב:

^(כט) וכי־ירק הוב פשהור: (ט"ח) ונגע בו, או נשאו, שהרק

מטמא במשא:

^(ל) וכל־המרכב אשר ירכב

עליו הוב יטמא:

^(לא) וכל־המרכב: אף על־פי שלא

ישב עליו, כגון: התפוס

של סרגא, שקורין ארצו", טמא, משום מרכב והאפה,

שקורין אליו", טמא טמאת מושב:

^(לב) וכל־הנגע בכל אשר יהיה תחתיו

תחתיו יטמא עד־הערב

והנושא אותם יכבס בגדיו

ורחין במים וטמא עד־

הערב:

^(לג) וכל־הנגע בכל אשר יהיה תחתיו: (ט"ח) של זב, בא ולמד

על המרכב שהוא הנוגע בו טמא, ואין טעון כבוס בגדים,

והוא זמור במשכב במרכב. והנושא אותם: כל האמור

בענין הזב, וזבו ורקו ושכבת ורעו ויממנו ורגלו והמשכב

והמרכב, משאן מטמא אדם לטמא בגדים:

^(לד) וכל אשר יגע בו הוב

ודחיו לא־שטף במים וכבס

בגדיו ורחין במים וטמא

עד־הערב:

^(לה) וכי־ירק הוב פשהור: (ט"ח) ונגע בו, או נשאו, שהרק

מטמא במשא:

^(לז) וכל־המרכב אשר ירכב

עליו הוב יטמא:

^(לז) וכל־המרכב: אף על־פי שלא